

Departementet, Holmens Kanal 22, 1060 København K
Tlf. 3392 9300, Fax. 3392 9441, E-mail valg@ism.dk
J.nr. 2009-5963

Til alle regioner

cc.: alle KB + Danske Regioner
+ 2 bilag

6. oktober 2009

Brevstemmeafgivning til kommunal- og regionalvalget den 17. november 2009 på regionernes sygehuse

Regionen bedes snarest muligt videresende dette brev med tilhørende bilag til:

1. regionens egne sygehuse og tilknyttede behandlingsinstitutioner m.v., jf. § 74, stk. 2, i sundhedsloven,
2. selvejende hospicer i øvrigt, som regionsrådet har indgået driftsoverenskomst med, jf. § 75, stk. 4, i sundhedsloven, samt
3. private institutioner i øvrigt, som regionsrådet har indgået overenskomst med eller på anden måde benytter som led i løsningen af sygehusvæsenets opgaver, jf. § 75, stk. 2, i sundhedsloven, og som yder behandling under indlæggelse og har mindst 20 sengepladser.

Der henvises til § 8, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 127 af 19. februar 2009 om brevstemmeafgivning på sygehuse.

1. Indledning

Dette brev indeholder oplysning om brevstemmeafgivning på sygehuse til kommunal- og regionalvalget tirsdag den 17. november 2009. **Brevstemmeafgivningen på sygehuse begynder tirsdag den 27. oktober 2009** (tirsdagen 3 uger før valgdagen). Sygehusets ledelse har ansvaret for tilrettelæggelsen og gennemførelsen af brevstemmeafgivningen på sygehuset.

2. Retsgrundlag

Tirsdag den 17. november 2009 skal der afholdes valg til kommunalbestyrelser og regionsråd. Valgene afholdes efter reglerne i lov om kommunale og regionale valg (lovbekendtgørelse nr. 144 af 24. februar 2009) samt de bekendtgørelser og cirkulærer, som Indenrigs- og Socialministeriet har udstedt i henhold til loven.

3. Betingelser og frister for brevstemmeafgivning

Efter reglerne i den kommunale og regionale valglovs kapitel 6 kan enhver vælger, der er forhindret i at møde frem til afstemningen på valgdagen, afgive brevstemme på ethvert folkeregister her i landet fra den 3. tirsdag i august måned i valgåret til og med lørdagen før valgdagen. **På folkeregistrene/borgerservice-centrene i Danmark kan der således brevstemmes fra og med tirsdag den 18. august 2009 til og med lørdag den 14. november 2009.**

Vælgere, der er indlagt på sygehus, kan brevstemme på sygehuset. Brevstemmeafgivning kan finde sted de sidste **3 uger før valgdagen**, dog senest lørdagen før valgdagen, dvs. **fra og med tirsdag den 27. oktober 2009 til og med lørdag den 14. november 2009.**

Ret til at stemme, herunder brevstemme, til kommunale og regionale valg har enhver, der på valgdagen er fyldt 18 år, har fast bopæl i kommunen/regionen, og som herudover enten har dansk indfødsret (statsborgerskab), er statsborger i en de øvrige medlemsstater i EU, er statsborger i Island eller Norge eller uden afbrydelse har haft fast bopæl i riget i de sidste 3 år forud for valgdagen.

- ./. De nærmere regler om brevstemmeafgivning på sygehuse, herunder om de opgaver, der påhviler sygehuset i forbindelse med gennemførelse af brevstemmeafgivningen, er fastsat i bekendtgørelse nr. 127 af 19. februar 2009 om brevstemmeafgivning på sygehuse, som vedhæftes som bilag.

Ved sygehuse forstås i denne bekendtgørelse bl.a.:

- 1) regionernes egne sygehuse og tilknyttede behandlingsinstitutioner m.v., jf. § 74, stk. 2, i sundhedsloven,
- 2) selvejende hospicer, som indenrigs- og socialministeren har bestemt, frit valg-reglerne finder anvendelse på, jf. § 75, stk. 5, jf. stk. 4, i sundhedsloven,
- 3) selvejende hospicer i øvrigt, som et regionsråd har indgået driftsoverenskomst med, jf. § 75, stk. 4, i sundhedsloven,
- 4) de i § 79, stk. 2, i sundhedsloven nævnte private specialsygehuse m.fl., som yder behandling under indlæggelse,
- 5) privatejede sygehuse, klinikker m.v., som regionsrådene i forening har indgået aftale med om behandling af patienter i henhold til deres udvidede frie sygehusvalg, jf. § 87, stk. 4, i sundhedsloven, som yder behandling under indlæggelse og har mindst 20 sengepladser, og som er anført på Indenrigs- og Socialministeriets fortegnelse over private sygehuse m.v., jf. stk. 2,
- 6) private institutioner i øvrigt, som et regionsråd har indgået overenskomst med eller på anden måde benytter som led i løsningen af sygehusvæsenets opgaver, jf. § 75, stk. 2, i sundhedsloven, og som yder behandling under indlæggelse og har mindst 20 sengepladser, og

- 7) private sygehuse m.v. i øvrigt, som efter anmodning er optaget på Indenrigs- og Socialministeriets fortegnelse over private sygehuse m.v., jf. stk. 3.

Der henvises til bekendtgørelsens § 1.

Vælgere, der er indlagt som heldøgns- eller deldøgnspatienter eller som raske ledsagere inden for den periode, hvor der kan brevstemmes, kan brevstemme på sygehuset, jf. nærmere bekendtgørelsens § 2.

Sygehusets administrative leder udpeger i overensstemmelse med bekendtgørelsens kapitel 2 de personer, der skal fungere som stemmemodtagere, og sørger i øvrigt for tilrettelæggelsen og gennemførelsen af brevstemmeafgivningen. Stemmelokalerne skal være indrettet og åbne for brevstemmeafgivning i overensstemmelse med bekendtgørelsens kapitel 3. Fremgangsmåden ved brevstemmeafgivningen til kommunale og regionale valg er som fastsat i bekendtgørelsens §§ 9 og 12 samt kapitel 6 og 7.

4. Brevstemmemateriale

Ved brevstemmeafgivning må kun anvendes det brevstemmemateriale, der er tilvejebragt ved Indenrigs- og Socialministeriets foranstaltning.

Indenrigs- og Socialministeriet har i 2008 fået fremstillet nyt brevstemmemateriale til kommunale og regionale valg.

Brevstemmematerialet består af:

- 1) en **grå stemmeseddel** til kommunalbestyrelsesvalget påtrykt ordene "Stemmeseddel til kommunalbestyrelsesvalg" og forsynet med tre rubrikker til angivelse af henholdsvis bogstavbetegnelse, listebetegnelse (partinavn) og kandidatnavn,
- 2) en **blå konvolut**, der på forsiden er påtrykt ordene "Stemmeseddel til kommunalbestyrelsesvalg" samt en kort vejledning om, hvordan stemmesedlen skal udfyldes,
- 3) en **gul stemmeseddel** til regionsrådsvalget påtrykt ordene "Stemmeseddel til regionsrådsvalg" og forsynet med tre rubrikker til angivelse af henholdsvis bogstavbetegnelse, listebetegnelse (partinavn) og kandidatnavn,
- 4) en **gul konvolut**, der på forsiden er påtrykt ordene "Stemmeseddel til regionsrådsvalg" samt en kort vejledning om, hvordan stemmesedlen skal udfyldes,
- 5) et **følgebrev**, der på vejledningssiden nederst i højre hjørne er påtrykt: "Schultz 2008", samt
- 6) en **gråblå yderkuvert**, der på forsiden i nederste venstre hjørne er påtrykt ordene "Stemmeseddel til kommunale og regionale valg".

Eventuelle restoplæg af brevstemmemateriale fra kommunal- og regionalvalget i **2005 kan fortsat benyttes**. Tidligere restoplæg kan derimod *ikke* benyttes. Brevstemmemateriale beregnet til folketingsvalg, folkeafstemninger eller Europa-Parlamentsvalg kan *ikke* benyttes til kommunale og regionale valg.

Benyttes restoplæg af brevstemmemateriale fra kommunale og regionale valg i 2005 i henhold til ovenstående, skal ministeriet gøre opmærksom på, at det kan give nogle **problemer i forhold til postsorteringen**, hvis yderkuverten frankeres med en frankeringsmaskine, der påfører afsenderens postnummer. I dette tilfælde kan man risikere, at yderkuverten ved den maskinelle postsortering returneres til indehaveren af frankeringsmaskinen. Dette skyldes, at yderkuverten i det gamle materiale er mindre end i det nye brevstemmemateriale, som ministeriet har fået fremstillet. For at undgå dette skal stemmemodtageren overstrege afsenderadressen i frankeringsstempellet, inden brevet videregives til Post Danmark til postbesørgelse.

Sygehusene skal sørge for, at den fornødne beholdning af brevstemmemateriale er til stede, når brevstemmeafgivningen på sygehusene kan gå i gang fra 3 uger før afstemningsdagen.

Brevstemmemateriale kan rekvireres hos Schultz Distribution, Herstedvang 10, 2620 Albertslund, tlf. 43 22 73 00, telefax 43 63 19 69, e-post schultz@schultz-grafisk.dk. Det er ikke muligt at bestille brevstemmemateriale via internettet. Ved bestillinger af brevstemmemateriale bedes tydeligt angivet, at man ønsker **store sæt**, der består af alle 6 dele af brevstemmematerialet.

5. Fremgangsmåden ved anvendelse af brevstemmematerialet til kommunale og regionale valg 2009

Ved brevstemmeafgivning til kommunale og regionale skal der kun bruges ét sæt brevstemmemateriale, idet hvert sæt som nævnt indeholder både en stemmeseddel med tilhørende konvolut til kommunalbestyrelsesvalget og en stemmeseddel med tilhørende konvolut til regionsrådsvalget. Følgebrevet vedrører derfor både kommunalbestyrelsesvalget og regionsrådsvalget, og dette følgebrev samt de to konvolutter med stemmesedler skal sendes til vedkommende kommunalbestyrelse i samme yderkuvert. **Yderkuverterne må ikke være lagt ind i andre konvolutter ved aflevering til postbesørgelse.**

Om fremgangsmåden ved stemmeafgivningen kan i øvrigt henvises til den vejledning, der er trykt på bagsiden af følgebrevet. På forsiden af følgebrevet skal vælgeren bl.a. angive, om der fremsendes én eller to konvolutter med stemmeseddel, jf. nedenfor.

Hvis en vælger kun ønsker at stemme enten til kommunalbestyrelsesvalget eller til regionsrådsvalget, kan vælgeren levere den ubenyttede stemmeseddel med tilhørende konvolut tilbage til stemmemodtageren, der i givet fald straks skal tilintetgøre den ubenyttede stemmeseddel og konvolut. I stedet for at levere den ubenyttede stemmeseddel med tilhørende konvolut tilbage, kan vælgeren dog

blot undlade at udfylde den pågældende stemmeseddel, men i øvrigt følge den almindelige fremgangsmåde ved at lægge den blanke stemmeseddel i den tilhørende konvolut og tilklæbe denne, og derefter lægge den tilklæbte konvolut i yderkuverten sammen med den anden konvolut med udfyldt stemmeseddel samt følgebrevet.

6. Nye regler om hjælp til brevstemmeafgivning

Reglerne om hjælp til stemmeafgivning blev ændret ved lov nr. 1347 af 19. december 2008. Herefter har alle vælgere med behov for hjælp til stemmeafgivningen fået ret til at forlange, at hjælpen ydes af den person, som vælgeren selv har udpeget, når blot der samtidig medvirker en myndighedsperson (kommunal- og regionalvalglovens § 55, stk. 2 og § 67, stk. 4). Hjælpen ydes af den personligt udpegede hjælper ud over stemmemodtageren eller, hvis der medvirker flere stemmemodtagere, i stedet for den ene af stemmemodtagerne. Ønsker vælgeren hjælp fra en personligt udpeget hjælper, skal der således i alle tilfælde ud over den personlige hjælper tillige medvirke en stemmemodtager. Dette gælder både ved stemmeafgivningen på afstemningsdagen og ved brevstemmeafgivningen.

I tilfælde, hvor vælgeren ved brevstemmeafgivning har udpeget en personlig hjælper, ydes den nødvendige hjælp af hjælperen og stemmemodtageren i *forening*. Det vil dog være naturligt, at det er stemmemodtageren, der sikrer sig vælgerens identitet, giver vælgeren vejledning m.v. og attesterer stemmeafgivningen på følgebrevet. Som en følge heraf må hjælperen i stedet for stemmemodtageren underskrive følgebrevet på vælgerens vegne, hvis vælgeren skal have hjælp hertil, da den, der underskriver følgebrevet, ikke samtidig må attestere. Kan den person, vælgeren har udpeget, ikke underskrive følgebrevet, må en anden stemmemodtager tilkaldes for at løse denne opgave.

7. Vejledning om brevstemmeafgivning til de kommunale og regionale valg den 17. november 2009

- ./. I forbindelse med stemmeafgivningen skal vælgeren have lejlighed til at gøre sig bekendt med vedhæftede **Vejledning om brevstemmeafgivning til de kommunale og regionale valg den 17. november 2009 ved brevstemmeafgivning på sygehusene.**

Det er stemmemodtagerens pligt at sørge herfor.

I vejledningen er bl.a. gengivet indholdet af Indenrigs- og Socialministeriets bekendtgørelse af 10. august 2009 om, hvilke bogstavbetegnelser der ved de kommunale og regionale valg den 17. november 2009 skal tildeles kandidatlistes for partier, der pr. 1. august 2009 er opstillingsberettigede til folketingsvalg, og for det tyske mindretals parti. I tilslutning hertil er udtrykkeligt anført, at fortegnelsen ikke viser, om de nævnte partier opstiller til valget i den enkelte kommune eller region. Det er endvidere anført, at fortegnelsen ikke udelukker, at der i de enkelte kommuner/regioner kan være eller blive opstillet andre kandidatlistes. Bekendtgørelsen er offentliggjort i Statstidende den 12. august 2009.

8. Fortegnelser over de opstillede kandidatlistes og kandidater

Vælgere, der er indlagt på et regionssygehus skal ud over ovennævnte vejledning have adgang til at gøre sig bekendt med en fortegnelse over de kandidatlistes og kandidater, der er opstillet til regionsrådsvalget i den pågældende region. De skal endvidere have adgang til at gøre sig bekendt med de tilsvarende fortegnelser til kommunalbestyrelsesvalget i de enkelte kommuner inden for regionen.

Det er stemmemodtagernes pligt at sørge herfor. Stemmemodtagerne på et regionssygehus skal derfor være opmærksomme på, om vælgeren er en "indenregionspatient" eller en "udenregionspatient". **Det er kun patienter fra den pågældende region**, som stemmemodtagerne skal sørge for får mulighed for at gøre sig bekendt med de opstillede kandidatlistes og kandidater til regionsrådsvalget samt kommunalbestyrelsesvalget i deres kommune.

Særligt for så vidt angår fortegnelserne over kandidatlistes og kandidater til kommunalbestyrelsesvalg skal stemmemodtagerne endvidere være opmærksomme på, at vælgeren får forevist den rigtige fortegnelse, dvs. den fortegnelse, der vedrører kommunalbestyrelsesvalget i den kommune, hvor vælgeren har fast bopæl (er bopælsregistreret i CPR).

Der er ikke pligt til at give udenregionspatienter, der er indlagt på regionssygehuse, eller vælgere, der er indlagt på private sygehuse, adgang til at gøre sig bekendt med de nævnte fortegnelser til valget til deres respektive regionsråd/kommunalbestyrelser.

Regionsvalgbestyrelsen sørger for, at regionssygehuse inden for den pågældende region bliver forsynet med de nævnte fortegnelser snarest muligt efter udløbet af fristen for godkendelse af kandidatlistes m.v. Fristen udløber mandag den 26. oktober 2009 kl. 12.

Med venlig hilsen

Nicoline Nyholm Miller
Valgkonsulent